

IZVJEŠĆE O PROVEDENOM KOORDINARNOM NADZORU DIV D.O.O., PODRUŽNICA KNIN U KNINU

Koordinirani inspekcijski nadzor u DIV d.o.o. Podružnica Knin u Kninu, obavljen je 24. i 25. veljače 2014. godine. U nadzoru su sudjelovali inspektori Ministarstva zaštite okoliša i prirode (inspektori zaštite okoliša i zaštite prirode), Ministarstva poljoprivrede (vodopravna inspekcija) i Ministarstva zdravlja (sanitarna inspekcija). Zbog složenosti problematike u provedbu koordiniranog nadzora bila je pozvana i građevinska inspekcija Ministarstva prostornoga uređenja i graditeljstva, koja se nadzoru nije odazvala.

U nastavku su naznačena utvrđenja i poduzete mjere svake inspekcijske službe pojedinačno:

Inspekcija zaštite okoliša

Tvornica DIV d.o.o., Podružnica Knin, spada u postrojenja za koja je propisana obveza pribavljanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, odnosno okolišne dozvole, sukladno odredbama Zakona o zaštiti okoliša i odredbama Uredbe o postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, odnosno Uredbe o okolišnoj dozvoli.

Operater DIV d.o.o., tvornica vijaka sa sjedištem u Samoboru, Bobovica 10A nije ishodila okolišnu dozvolu za postojeće postrojenje za proizvodnju vijčane robe, strojnih dijelova i metalnih proizvoda DIV d.o.o. tvornica vijaka u Kninu, IV Gardijske brigade 44, kao ni za novo postrojenje tvornice u Kninu.

Zahtjev za izdavanje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša za postojeće postrojenje upućen je Ministarstvu u travnju 2012. godine, a dopunjen zahtjev u veljači 2013. godine.

Ministarstvo je, Rješenjem od 26. studenog 2013. godine, odbilo zahtjev Operatera jer nije u traženom roku dostavio zatražene dokaze o ispunjavanju uvjeta sprječavanja onečišćenja voda (nisu pribavljeni obvezujući vodopravni uvjeti).

Za novo postrojenje u Kninu, koje je dijelom izgrađeno, a dijelom je još u izgradnji, izrađena je SUO u svibnju 2013. godine. Zahtjev za okolišnu dozvolu Ministarstvu nije podnesen.

Do trenutka nadzora DIV d.o.o. Knin nije ishodio Rješenje o prihvatljivosti zahvata u okolišu.

Pouzete mjere inspekcije zaštite okoliša:

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode je temeljem odredbi Zakona o zaštiti okoliša i sukladno odredbama Prekršajnog zakona, zbog počinjenog prekršaja nadležnom prekršajnom sudu u Kninu podnijelo optužni prijedlog protiv DIV d.o.o. i direktora tvrtke kao odgovorne osobe.

Budući da je nadzorom inspekcije zaštite okoliša utvrđeno i nepropisno skladištenje otpada na južnom i istočnom dijelu tvorničkog kruga, zapisnikom je izdana mjera uklanjanja i zbrinjavanja otpada s naznačenih lokacija.

Kontrolnim nadzorom utvrđeno je da je pravna osoba DIV d.o.o. postupila po mjerama iz Zapisnika i uklonila nepropisno uskladišteni otpad na južnom dijelu tvorničkog kruga, ali nije izvršeno uklanjanje otpada nepropisno uskladištenog na sjeveroistočnom dijelu tvorničkog kruga (otpadno drvo i građevinski otpad). Postupak inspekcije zaštite okoliša se nastavlja.

Inspekcija zaštite prirode

U nadzoru inspekcije zaštite prirode utvrđeno je da je DIV d.o.o., kao mjeru zaštite od prelijevanja i otjecanja mazuta iz laguna u rijeku Orašnicu, uslijed podizanja vodostaja, u dogovoru s Hrvatskim vodama 12. veljače 2014. godine postavio zečji nasip između mazutom onečišćene lagune i vodotoka rijeke.

Nizvodno, duž cijelog presjeka vodotoka rijeke Orašnice, postavljene su plutajuće brane. Dodatna izgradnja nasipa u ukupnoj dužini oko 200 m odrađena je od strane Hrvatskih voda.

Na temelju nadzorom utvrđenog stanja Inspekcija zaštite prirode nije provodila daljnji postupak.

Sanitarna inspekcija

Sanitarna inspekcija je obavila nadzor uporabe kemikalija u DIV d.o.o., te prema utvrđenom u proizvodnim pogonima i pokazanoj dokumentaciji nisu utvrđene nepravilnosti i povrede odredbi iz Zakona o kemikalijama i Pravilnika o uvjetima za obavljanje djelatnosti proizvodnje, stavljanja na tržište i korištenje opasnih kemikalija.

Vodopravna inspekcija

U nadzoru vodopravne inspekcije utvrđeno je da se sustav interne odvodnje otpadnih voda u tvrtki DIV d.o.o. tvornica vijaka, Podružnica Knin u Kninu sastoji od slijedećih cjelina: dovodne tehnološke kanalizacije, uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, odvodne tehnološke kanalizacije i triju zemljanih laguna. Unutarnje i vanjske bazene uređaja, koji su bili u lošem i zapuštenom stanju, pravna osoba je tijekom 2013. godine samostalno sanirala, bez potrebne dokumentacije po Zakonu o vodama i Zakonu o gradnji.

Zemljane lagune se još uvijek koriste kao dio sustava interne odvodnje otpadnih voda DIV-a u Kninu, kontaminirane su otpadnim muljevima od same izgradnje tvornice 1980-tih godina, kao i zbog mulja ispirnih voda sadašnjeg tehnološkog procesa, a zbog nedovoljnog kapaciteta novo instaliranog dijela uređaja. Lagune su onečišćene mazutom koji u iste dospjeva za velikih kiša iz oborinske kanalizacije DIV-a, koja je onečišćena/zapunjena mazutom, nakon što je u vrijeme ratnog djelovanja došlo do oštećenja spremnika mazuta.

Preko navedenog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda tretiraju se otpadne vode postojećeg pogona tvornice vijaka u Kninu, a prema rezultatima ispitivanja otpadnih voda na lokaciji Podružnice Knin u Kninu, provedenim od strane ovlaštenog laboratorija tijekom 2012. i 2013. godine, utvrđeno je da ispuštanje otpadnih voda iz sustava interne odvodnje DIV-a u Orašnicu nije usklađeno sa graničnim vrijednostima i dopuštenim koncentracijama za površinske vode za pojedine parametre prema Pravilniku o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda (NN br. 80/13), odnosno dolazi do prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti pojedinih parametara u otpadnoj vodi. Pravna osoba ne vodi propisane očevidnike sukladno Pravilniku o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda, niti iste dostavlja Hrvatskim vodama.

U rujnu 2013. godine djelomično je pušten u probni rad novi pogon za proizvodnju, termičku obradu i konzervaciju vijaka, a da za isti nije riješeno pitanje tretiranja tehnološke otpadne vode niti odvodnja, pročišćavanje i zbrinjavanje, što je bila obveza DIV-a prema vodopravnim uvjetima iz studenog 2009. godine.

DIV d.o.o., na lokaciji Podružnice Knin u Kninu, obavlja gospodarsku djelatnost bez vodopravne dozvole za ispuštanje otpadnih voda, koju je dužna imati sukladno odredbama članka 152. Zakona o vodama. Dozvola je istekla koncem studenog 2012. godine. Nakon isteka roka navedene vodopravne dozvole, korisnik iste je u dva navrata od Hrvatskih voda zatražio izdavanje nove dozvole i/ili produljenje postojeće dozvole. Zahtjevi su odbijeni zbog neispunjenja uvjeta.

Nadzorom vodopravne inspekcije također je utvrđeno da su povodom onečišćenja rijeke Orašnice mazutom iz laguna DIV-a u Kninu, do kojeg je došlo u studenom 2013. godine, Hrvatske vode VGO Split izradile Program mjera sprječavanja daljnjeg onečišćenja vodotoka Orašnice i rijeke Krke, te ga dostavile pravnoj osobi DIV d.o.o. na provedbu.

Navedeni program mjera sadrži odredbe kojih se DIV d.o.o. treba pridržavati prilikom svih budućih možebitnih onečišćenja na lokaciji, i to:

- dok je razina vodotoka u nivou razine vode u lagunama držati brane nizvodno, redovito ih kontrolirati i mijenjati putem ovlaštene pravne tvrtke, a nakupine plivajućeg mazuta tretirati upijajućim prahom;
- nakon povlačenja vodostaja ukloniti raslinje onečišćeno mazutom uz vodotok, te sanirati onečišćeno tlo na obalama vodotoka. Tako nastali otpad zbrinuti kao opasni otpad putem ovlaštene tvrtke;

- blindirati izlaz oborinske kanalizacije zapunjene mazutom tvrtke DIV u lagunu putem ovlaštene tvrtke, te dostaviti zapisnik o izvršenim radovima u Hrvatske vode;
- pokrenuti Program postupka sanacije zemljanih laguna koje se koriste kao dio internog sustava odvodnje, a koji treba odobriti Ministarstvo zaštite okoliša i prirode;
- u svrhu sprječavanja ponavljanja onečišćenja do završetka Programa sanacije predmetnih laguna, potrebno je nakon povlačenja vodostaja oko onečišćenih laguna podignuti fizičku barijeru (nasip ili sl.), kako bi se spriječio kontakt Orašnice kod slijedećeg plavljenja s onečišćenim vodama iz laguna. Na predmetne radove potrebno je dobiti suglasnost Hrvatskih voda, Službe zaštite od štetnog djelovanja voda;
- osigurati da u pripravnosti budu upijajuće brane, koje je potrebno postaviti u vodotok Orašnicu pri sljedećoj najavi velikih voda, kod vodostaja iznad 290 cm (potrebno je biti u kontaktu sa vodočuvarom);
- u slučaju kontakta vode iz rijeke Orašnice s vodama iz lagune, odmah pozvati ovlaštenu pravnu osobu zbog sanacije i mijenjanja brana, te uklanjanja istih.

Poduzete mjere vodopravne inspekcije:

Zbog utvrđenih nepravilnosti, pravnoj osobi DIV d.o.o., Podružnica Knin, rješenjem Vodopravne inspekcije od travnja 2014. godine, naređeno je da na lokaciji Podružnice u Kninu od bitnih mjera, putem ovlaštene osobe:

- blindira izlaz oborinske kanalizacije zapunjene mazutom koja ima ispušni otvor u lagunu, te ispušni otvor sa istočne strane tvornice, te o izvršenim radovima obavijesti Ministarstvo poljoprivrede, Upravu vodnog gospodarstva, Službu državne vodopravne inspekcije;
- izvrši rekonstrukciju – dogradnju postojećeg uređaja ili izgradnju novog uređaja za pročišćavanje tehnoloških otpadnih voda adekvatnog kapaciteta i kvalitete pročišćavanja;
- izvrši geodetsko snimanje kompletnog sustava interne odvodnje, uključivo i nove hale, sa preglednim stanjem tehnološke, sanitarne i oborinske kanalizacije te svih objekata na sustavu interne odvodnje, s prikazom svih ispusta;
- izvrši kontrolu ispravnosti svih dijelova internog sustava odvodnje otpadnih voda, koji do sada nisu ispitani, a osobito na svojstvo nepropusnosti;
- provodi i uskladi ispitivanje kvalitete i količine tehnoloških otpadnih voda s odredbama Zakona o vodama i Pravilnikom o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda, uzorkovanjem na definiranim lokacijama, te da Hrvatskim vodama – VGO Split, redovito dostavlja očevidnike prema Pravilniku o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda.

Nadzor provedbe naznačenih naređenih mjera, sukladno ovlastima i nadležnostima određenih propisom kojim se uređuje zaštita voda, obavlja vodopravna inspekcija Ministarstva poljoprivrede.